

Työelämän ABC

Materiaali on tarkoitettu erityisesti lyhyitä määräaikaista työsuhhteita solmiville 15-18 -vuotiaille

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.

**Määräaikainen
vai toistaiseksi
voimassaoleva
työsopimus?**

**Harmaa työ?
Verokortti?**

Mikä TES?

**Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi**

**Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.**

Muista työsuhteen alkaessa!

- Pyydä työsopimuksesi kirjallisena. Työsopimuksessa sovittuja asioita ei voi muuttaa ilman molempien suostumusta.
- Ota selvää mitä työehtosopimusta (TES) työpaikalla noudatetaan.
- Määräaikaisen työsopimuksen syy (esim. kesätyö) ja ainakin arvioitu kesto on kerrottava.
- Sinulla on määräaikaisena työntekijänä oikeudet samoihin työehtoihin kuin muillakin.
- Hanki verokortti osoitteesta: www.vero.fi

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

**Milloin palkka
maksetaan?**

**Saako
sairausloman
ajalta
palkkaa?**

**Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi**

**Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.**

Palkanmaksu

- Palkka voi olla tuntipalkkaa tai kuukausipalkkaa. Palkka voi myös perustua työn suoritukseen ja tulokseen.
- Työehtosopimuksen mukaista vähimmäispalkkaa ei saa alittaa, mutta ylittää sen saa.
- Palkka maksetaan vähintään kerran kuukaudessa.
- Sairausajalta maksetaan palkkaa 10 päivältä. Alle kuukauden kestäneissä työsuhteissa maksetaan puolet normaalista palkasta.
- Pyhäpäivistä on oikeus saada pyhäkorvausta.

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

**Kertyykö
osa-aikaiselle
työntekijälle
vuosilomaa?**

**Mikä on
lomakorvaus?**

**Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi**

**Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.**

Vuosiloma ja korvaukset

- Alle vuoden kestäneissä työsuhteissa vuosilomaa ansaitaan **2 päivää** työssäolokuukaudelta.
- Työssäolokuukausi tarkoittaa kuukautta, jonka aikana työtä on tehty vähintään 14 vuorokautta tai 35 tuntia.
- Työsuhteen päättyessä pitämättä jäänyttä lomaa vastaava lomapalkka maksetaan rahana (lomakorvaus).
- Työehtosopimuksessa on sovittu lisäksi joko ennen lomaa tai sen jälkeen maksettavasta lomarahasta.

Tervetuloa työelämään!
tyoelamaan.fi

**Onko
ylitöihin pakko
suostua?**

**Mikä on
yötyötä?**

**Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi**

**Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.**

Ylitöiden ja yötöiden tekeminen

- Työnantajan on pyydettävä työntekijän suostumus ylitöihin. Ylitöihin ei ole pakko suostua. Ylityöstä kuuluu saada erillinen korvaus palkkana tai vapaa-aikana.
- Työaika ei saa ylittää yhdeksää tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.
- Työaika on sijoitettava kello 6:n ja 22:n väliseen aikaan. Huom. ammatilliseen koulutukseen liittyvässä kaksivuorotyössä enintään klo 24 asti.
- Viikoittain on oltava vähintään 38 tunnin keskeytyksetön vapaa.

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

Mitä tarkoittaa
työsuhteen
purkaminen?

Mitä tapahtuu
työsuhteen
päätyessä?

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.

Työsuhteen päättyminen

- Työnantaja voi purkaa työsopimuksen, jos olet laiminlyönyt tai rikkonut velvollisuuksiasi esim. vaarantamalla muiden turvallisuutta tai varastamalla työnantajan omaisuutta.
- Määräaikainen työsuhde päättyy ennalta sovittuna aikana ilman erillistä irtisanomista.
- Työntekijällä on oikeus saada kirjallinen työtodistus, josta käy ilmi työsuhteen kesto ja työtehtävien laatu.

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.

**Luottamusmies?
Siis mikä?**

**Mikä ihmeen
ammattiliitto?**

**Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi**

Kaikki mitä
sinun tulee tietää
työelämästä.

Ammattiliitto tuo turvaa työelämään

- Ammattiliitto on työntekijöiden oma järjestö, joka valvoo mm. työaikaan ja palkkaan liittyviä etuja.
- Voit liittyä oman alasi ammattiliittoon.
- Liiton luottamusmies auttaa sinua työpaikallasi työsuhteisiisi liittyvissä kysymyksissä.
- Useimpiin liittoihin on mahdollista liittyä myös ilmaiseksi opiskelijajäseneksi. Jos haluat kartuttaa ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaasi, on sinun maksettava työssäoloajalta normaalia jäsenmaksua.

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

Lisätietoja

- Tervetuloa työelämään -opas. Sisältää ohjeita myös työnhakuun!
- www.työelämään.fi

Tervetuloa työelämään!
työelämään.fi

